

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Obligationibus Specialibus Certorum Statuum, De
Sacramentis In Genere, Et In Specie, Et De Censuris Et Irregularitatibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDXXXIV.

VD18 90392167

Q. 4. Quænam ex parte Corporis necessaria est dispositio?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41032

runt, ut animi cogitationes, sensus omnes, & linguam cobibeant; abstineantque precipue eo die à verbis otiosis, cogitationibus inanibus; sed in sanctis meditationibus, precibus, divinorum Officiorum frequentia, Ecclesiis etiam frequentandis, aliisque pietatis Officiis, atque operibus versentur, ... & curent à sui intima custodia non alienari.

Q. 4. Quanam ex parte Corporis necessaria est dispositio?

Resp. I. Jure naturali requiritur exterior habitus, & corporis compositio, quæ internam animi reverentiam & devotionem exhibeat: nam debetur huic Sacramento non solum interna, sed etiam externa veneratio summa, & adoratio, cum Christus mediis speciebus sensibili quodam modo in eo existat, & tractetur. Non licet autem communicare, si sit periculum evomendi, ob gravem irreverentiam.

Porro quoad sordes corporeas, id docet De Lugo, etsi secundum se non impediunt à Communionem saltem in occulto, cum Eucharistia sit solum cibus animæ, cujus mundities exigitur: decencia tamen, & reverentia tanto Sacramento debita exigit, ut si sordes ejusmodi facile possint auferri, auferantur. Item si brevi cessabunt, & potest commodè differri Communio, aliquando semel, aut iterum differatur. Quando tamen longius durant vel

merè occultæ sunt, ut contingit in menstruo, non est cur aliquis alimoniâ cœlesti priveretur.

Resp. II. Ex lege Ecclesiastica, & consuetudine constanti vim legis habente, requiritur sub mortali jejunium naturale, consistens in eo quòd nihil omnino, per modum cibi, vel potûs, vel Medicinæ, à media nocte præcedente, ab ore in stomachum trajiciatur. Constat 1. ex sensu & praxi Ecclesiæ, 2. ex S. Aug. Epist. 118. *Placuit spiritui S. ut in honorem tanti Sacramenti in os Christiani prius Dominicum corpus intraret, quàm exteri cibi.* Nam ideò per universum orbem mos iste servatur. Hancque consuetudinem docet ab Apostolis manasse. Enim verò semper servata fuit, nec ab ullo Concilio vel Papa instituta fuit: at (ut ait S. Aug. ibid.) *Si quid tota per orbem frequentat Ecclesia, quin ita faciendum sit, disputare insolentissimæ insanix est.* 3. Ex cap. 5. de celebrat. & ex Conc. Carthag. 3. can. 29. Tolet. 7. can. 2. & Constantiensi sess. 13. ibi... *Sacrorum Canonum auctoritas; & Ecclesiæ approbata consuetudo servavit, & servat, quòd hujusmodi Sacramentum non debet confici post Cœnam, neque à fidelibus recipi non jejunis, nisi in casu infirmitatis, aut alterius necessitatis, à jure, vel Ecclesia concessio, vel admissio.*

In hoc non datur levitas materiæ, ut constat ex Ecclesiæ sensu, & consuetudine, quæ est optima legum interpreter, & ex Conc. Tolet. 7. c. 2. & Missali Romano, de defect. ubi ait:
Si quis

Si quis non jejunus post mediam noctem, etiam post sumptionem solius aquæ, vel alterius potûs aut cibi, per modum etiam medicinæ, & quantumcumque parvâ quantitate, non potest communicare nec, celebrare. Idque tum ob reverentiam & honorem Eucharistiæ, ut cœlestis ille cibus præponatur cuilibet cibo & potui terreno, & ut fideles assuescant discernere inter hunc divinum cibum, & alios communes: tum ob spiritua-lem significationem, quòd Christus debeat esse primus ac primarius eorum cibus, & in cordibus primò fundari. Et verò quælibet sumptio est contra principale prohibitum: nam prohibetur communio post sumptionem cujuslibet rei per modum cibi vel potûs vel medicinæ.

Observa. 1. Cùm hoc præceptum sit merè positivum, non obligat in his casibus ab Ecclesia expressè vel tacitè exceptis, in quibus vel necessitas hominis, vel reverentia Sacramenti aliud exigat. 1. Cùm in probabili articulo mortis Viaticum sumendum est ei, qui jejunus sine gravi incommodo communicare nequit. Nec tunc differendum est post mediam noctem, ut statim æger illud jejunus recipiat; nam id non fert usus Ecclesiæ ob nimiam difficultatem, & ob Sacramenti reverentiam, quippe eo tempore non potest sæpè cum debito decore, comitatu, & securitate deferri. Non licet tamen Sacerdoti non jejunato celebrare ad dandum Viaticum mori-
T 2
bunda

bundo, sicut nec consecrare in fermentato, vel sine vestibus sacris, aut omisso ritu Sacrificij: nam consuetudo Ecclesiæ ita interpretatur præceptum divinum Viatici sumendi, scilicet ut non debeat dari, nisi quando dari potest secundum ritum & ordinem ab Ecclesia præscriptum in Eucharistia conficienda & ministranda, & modo convenienti ac in debitis circumstantiis. Et verò cum Eucharistia non sit absolute necessaria ad salutem, major habenda est ratio reverentiæ ei debitæ, & uniformitatis servandæ in ritu Sacrificij, quam utilitatis privatæ proximi: nam communinecessitati Ecclesia satis providit præcipiendo Eucharistiam in sacrario asservari ad Viaticum. Ob casum autem rarum lex generalis, & uniformitas in ritu omitti non debet. 2. Quando perficiendum est Sacrificium, ut cum Sacerdote post consecrationem deficiente non adest nisi Sacerdos non ieiunus, qui illud absolvat. Item cum Sacerdos advertit in Calice non fuisse nisi aquam, cuius iam partem sumpsit; tunc enim debet consecrare vinum, & consecratum sumere; vel cum post consecrationem recordatur se non esse ieiunum: nam lex divina faciendi Sacrificium perfectum ac integrum prævalet legi Ecclesiasticæ de ieiunio. Quòd si Sacerdos ante consecrationem advertat se non esse ieiunum, tenetur recedere, si potest sine gravi scandalo. 3. Quando post abluionem relictæ sunt reliquæ

quæ aliquæ in hac Missa consecratæ, etsi magnæ sint, dum facile recondi nequeunt in pixide & Sacrario: nam ad idem Sacrificium spectant, & sumuntur per modum unius refectionis. Non licet tamen tunc sumere particulas alterius Sacrificii, quæ sunt in Ciborio ad illud expurgandum. 4. Si periculum sit, ne alioqui Eucharistia ab infidelibus profanetur: nam lex divina obligat ad impedienda sacrilegia, cum impediri possunt; & quod in reverentiam Eucharistiæ statutum est, non debet obligare ad non impediendam eius profanationem & irreverentiam.

Observa. 2. Jeunio naturali, ideóque communioni, nunquam obstant ea, quæ per modum salivæ vel respirationis in stomachum decidunt, ut reliquiæ minimæ vini aut aquæ, quibus os abluitur, mixtæ copiosiori salivæ, & reliquiæ ciborum dentibus adhærentes, ac postea casu traiectæ. *Si reliquiæ cibi remanentes in ore transglutiantur, non impediunt Communionem, cum non transglutiantur per modum cibi, sed per modum salivæ. Idem dicendum, si lavando os, deglutiatur stilla aquæ præter intentionem.* ait Missale Roman. item Sanguis vel humor è capite defluens, & juxta varios culex, aut floccus nivis per respirationem attractus, non obstant jeunio naturali, nec proinde Communioni: nam ista aut non sumuntur ab extrinseco, aut non sumuntur per modum cibi, vel potûs, vel medicinæ. Secûs, si sac-

si saccharum, glycirriza, vel quid simile, quod sensim in ore liquefcit, simul cum saliva in stomachum decidat, licet ante mediam noctem sumptum fuerit: quia quod sic liquefcit, non deglutitur per modum salivæ, sed censetur esse id quod principalius trajicitur. Et tunc est continuata comestio cibi, quæ fit per continuam liquefactionem & trajectionem. Idem dic de reliquis cibi, quæ datâ operâ traiciuntur: nam tunc non possunt dici per modum salivæ deglutiri, sed verè comeduntur. S. Thom. 3. p. q. 80. a. 8 ad 4. S. Antonin. ex Paludan. Ita etiam Vasquez, Delugo, &c. & Suarez dicit ut securiorem eligendam.

An autem quæ à stomacho nec alterari nec digeri possunt secundum ullam sui partem, ut lapillus, globulus plumbeus, frustum ligni, &c. impediant Communionem, si deglutiantur? Alii affirmant; quia sumptio cuiuslibet rei prohibetur, ut fideles intelligant cuilibet rei creatæ hunc cibum esse præponendum: Alii probabilis negant: eo quod non habeant rationem cibi, vel potûs, vel medicinæ. De his verò quæ sumuntur per modum gustationis, sicut coci faciunt, qui cibum & potum supra linguam ponunt solum ad probandum, & statim projiciunt, videtur quod non impediatur (Communionem) sicut si quis velit probare num sit aqua, vel vinum album, quod sibi ministratur. Quia non est cibus nec potus, ex quo non deglutitur: ait S. Antonin. 3. p. tit. 13. c. 6. §. 8. addit, neque

que impediri si aliqua horum particula mixtae salivae praeter intentionem descenderent, ut dictum est de reliquiis aquae, cum os abluatur.

Observa. 3. Post cibum paulò ante mediam noctem sumptum non requiritur somnus, aut cibi digestio ad communicandum. Missale Roman.

Q. 5. Quinam licite possunt Eucharistiam dispensare?

Resp. I. Soli Sacerdoti competit potestas ordinaria dispensandi Eucharistiam, ex Trid. sess. 13. c. 8. nam hæc commissa est iis solum, qui possunt illam conficere, & ad quos spectant illa Christi verba: *Hoc facite in meam commemorationem.* Tamen ex ejus commissione potest Diaconus illam ministrare, ut constat ex praxi veteris Ecclesiae; non autem Subdiaconus, ut constat ex communi Doctorum consensu, & universali consuetudine Ecclesiae. Et verò Diaconus habet ex sua Ordinatione in ordine ad hanc functionem aliquid plusquam alii Clerici inferiores; non quòd habeat ex sua Ordinatione potestatem distribuendi; sed quia consecratur peculiariter in Ministrum immediatum Sacerdotis, & supremum inter Ministros, atque adeò ad ministrandum & intervendum Sacerdoti in rebus Superioribus & dignioribus, quarum præcipua est distributio Eucharistiae. Verum ex usu